

AKCINĖS BENDROVĖS PRIENŲ ŠILUMOS TINKLAI REGULIAVIMO APSKAITOS SISTEMOS APRAŠAS

I. BENDROJI DALIS

1. AB „Prienų šilumos tinklai“ (toliau – **Bendrovė**) – tai struktūrinių padalinių visuma, užtikrinanti nepertraukiamą šilumos energijos ir karšto vandens tiekimą vartotojams, bei teikianti kitas paslaugas.
2. Bendrovė licencijuojamą veiklą vykdo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – **VERT**) 2015 m. spalio 13 d. nutarimu Nr. O3-541 išduotos licencijos Nr. L4-ŠT-58 pagrindu. Licencija išduota tiekti šilumą Prienų rajono savivaldybėje – Prienų, Jiezno miestuose, Balbieriškio, Veiverių, Pakuonio miestelių ir Skriaudžių, Naujosios Ūtos, Stakliškių kaimų teritorijose.
3. Buhalterinė apskaita Bendrovėje tvarkoma vadovaujantis patvirtinta apskaitos politika, LR buhalterinės apskaitos įstatymu, LR įmonių finansinės atskaitomybės įstatymu bei kitais LR įstatymais, LR vyriausybės nutarimais, verslo apskaitos standartais, direktyvomis ir kitais teisės aktais. Buhalterinę apskaitą Bendrovėje organizuoja ir vykdo Buhalterinės apskaitos skyrius.
4. Bendrovės finansiniai metai sutampa su kalendoriniais metais. Finansinių metų pradžia – sausio 1 d., pabaiga – gruodžio 31 d.
5. Bendrovė vykdo apskaitos atskyrimą, vadovaudamasi VERT 2018 m. gruodžio 31 d. nutarimu Nr. O3E-470 patvirtintu Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašu (toliau – **Aprašas**). Apskaitos atskyrimas vykdomas Reguliavimo apskaitos sistemoje (toliau – **RAS**), kurios paskirtis – Bendrovės finansinę informaciją (pajamas, sąnaudas, turta) paskirstyti verslo vienetams ir juos sudarančioms paslaugoms. RAS apibrėžiama kaip veiklos apskaitos, apimančios apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą, sistema, sukurta ir naudojama reguliavimo tikslais.
6. Apskaitos atskyrimo rezultatas – reguliuojamos veiklos ataskaitos (toliau – **RVA**), kuriose pateikiama ataskaitinio laikotarpio Bendrovės finansinė informacija pagal Aprašo reikalavimus.
7. RAS tvarkoma atsižvelgiant į Bendrovės veiklos specifiką, remiantis buhalterinės apskaitos duomenimis ir vadovaujantis RAS aprašu, šilumos energijos veiklą reglamentuojančiais teisės aktais, VERT nutarimais ir metodiniais nurodymais bei Bendrovės vidaus dokumentais.
8. RAS apskaitą organizuoja Buhalterinės apskaitos skyrius, dalyvauja Bendrovės padalinių darbuotojai.
9. RAS aprašo tikslas – atskleisti Bendrovės reguliavimo apskaitoje naudojamus principus, metodus, atliekant apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą. RAS aprašas parengtas vadovaujantis Aprašu.

II. BUHALTERINĖ APSKAITA

10. Buhalterinė apskaita Bendrovėje vedama naudojant „Excel“ programą.
11. Reguliavimo apskaitoje naudojama visa buhalterinės apskaitos informacija, išskyrus informaciją, susijusią su ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto apskaita: turto likutinę vertę ataskaitinio laikotarpio pabaigoje ir nusidėvėjimo sąnaudas per ataskaitinį laikotarpį.
12. Buhalterinėje apskaitoje vedama turto, nuosavo kapitalo, įsipareigojimų, pajamų ir sąnaudų struktūra nustatyta veiklos poreikiams pritaikytame pajamų, sąnaudų, turto ir įsipareigojimų sąskaitų plane (1 priedas).

III. REGULIACINĖ APSKAITA

13. RAS naudojama informacija gaunama iš šių informacijos šaltinių:
 - 13.1. buhalterinės apskaitos informacija: buhalterinės apskaitos registrai, vartotojų apskaitos programa „Abonentų grandis“ bei pirminiai dokumentai.
 - 13.2. ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto apskaitos, vedamos reguliavimo tikslais, informacija (žr. IV skyrių);
 - 13.3. paskirstymo nešiklių sąrašas ir apskaičiuotos jų reikšmės (5 priedas).
14. RAS naudojami pirminiai, tarpiniai ir galutiniai duomenų grupavimo centrai:
 - 14.1. **DK sąskaitos** – pirminiai sąnaudų grupavimo centrai. Visos DK sąskaitos vėliau priskiriamos paskirstymo centrui arba paslaugai (žr. žemiau).
 - 14.2. **paskirstymo centrai** – tarpiniai duomenų grupavimo centrai. Į paskirstymo centrus, vadovaujantis Aprašo nuostatomis, grupuojama finansinė informacija, kuri vėliau paskirstoma paslaugoms naudojant paskirstymo kriterijus. Bendrovės naudojamų paskirstymo kriterijų sąrašas pateikiamas 5 priede.
 - 14.3. **administracija** – tarpinis duomenų grupavimo centras. Jam priskiriama finansinė informacija, susijusi su bendru veiklos palaikymu, vėliau paskirstoma paslaugoms proporcingai pagal tiesiogiai ir netiesiogiai toms paslaugoms priskirtų pastoviųjų sąnaudų sumą.
 - 14.4. **paslaugos** – galutiniai duomenų grupavimo centrai, kuriems, vadovaujantis Aprašo nuostatomis, priskiriama finansinė informacija iš pirminių ir tarpinių paskirstymo centrų. Detalus paslaugų sąrašas pateikiamas 4 priede.
15. Apskaitos atskyrimas vykdomas ir RVA rengiamos šiais etapais:
 - 15.1. buhalterinės apskaitos ir turto informacijos perkėlimas (žr. V skyrių);
 - 15.2. pajamų paskirstymas (žr. VI skyrių);
 - 15.3. ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto vertės paskirstymas (žr. VII skyrių);
 - 15.4. sąnaudų paskirstymas (žr. VIII skyrių):
 - 15.4.1. tiesioginių sąnaudų paskirstymas;
 - 15.4.2. netiesioginių sąnaudų paskirstymas;
 - 15.4.3. bendrųjų sąnaudų paskirstymas.

IV. REGULIACINĖ TURTO APSKAITA

16. Reguliavimo tikslais vedama Bendrovės ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto apskaita yra atskirta nuo buhalterinės apskaitos.
17. Į ilgalaikio turto sąrašą įtraukiami visi turto vienetai, kuriuos Bendrovė valdė ataskaitinio laikotarpio pradžioje ir įgijo ataskaitinio laikotarpio metu.
18. Ilgalaikio turto sąrašas yra sudarytas pagal Apraše ir jo prieduose numatytus turto pogrupius. Kiekvienas turto vienetas priskiriamas Apraše numatytam turto pogrupiui atsižvelgiant į jo naudojimo paskirtį ir pobūdį. Kiekvienas turto vienetas priskiriamas tik vienam turto pogrupiui.
19. Kiekvienas turto vienetas priskiriamas konkrečiai paslaugai arba administracinei veiklai atsižvelgiant į jo naudojimo paskirtį ir pobūdį.
20. Turto įsigijimo (pradinė) vertė vertinama pagal buhalterinėje apskaitoje registruotą turto įsigijimo vertę.
21. Nustatant turto vertę, atskleidžiama ir toliau paslaugoms neskirstoma:
 - 21.1. turto vertės dalis, sukurta už Europos Sąjungos struktūrinių fondų, dotacijų ar subsidijų lėšas, vartotojų lėšas;
 - 21.2. ilgalaikio turto vertės pokytis, susijęs su ilgalaikio turto perkainojimu;
 - 21.3. nebenaudojamo ilgalaikio turto vieneto ar jo dalies vertė;
 - 21.4. neatlygintinai (nemokamai) Bendrovei perduoto turto vieneto ar jo dalies vertė;
 - 21.5. ilgalaikio turto (ar jo dalies), sukurto įvykdžius investicinius projektus, teisės aktų nustatyta tvarka nesuderintus su VERT;

- 21.6. kiti atvejai, nustatyti Aprašo 24.4. papunktyje;
 - 21.7. ilgalaikio turto, kuriuo padidintas Bendrovės įstatinis kapitalas, vertės dalis atitinkanti aukščiau išvardintus atvejus.
22. Skaičiuojant ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudas:
- 22.1. naudojami turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpiai (žr. 6 priedas):
 - 22.1.1. nustatyti Apraše;
 - 22.1.2. likusiems turto vienetams taikomi atskirais VERT nutarimais suderinti ir/arba Bendrovės pasirinkti, ekonomiškai pagrįsti nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpiai.
 - 22.2. taikomas tiesiogiai proporcingo nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo metodas;
 - 22.3. nusidėvėjimas pradamas skaičiuoti pradėjus eksploatuoti turtą, nuo kito mėnesio 1 dienos.

V. INFORMACIJOS PERKĖLIMAS

- 23. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje buhalterinės apskaitos informacija ir ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto apskaitos informacija perkeliama į RAS, t. y. sugrupuojama pagal reguliavimo apskaitoje naudojamas pajamų, sąnaudų ir turto kategorijas, grupes ir pogrupius.
- 24. Buhalterinės apskaitos sąnaudų sąskaitų plano sąsajų su Aprašo sąnaudų pogrupiais detalizavimas pateikiamas 2 priede.

VI. PAJAMŲ PASKIRSTYMAS

- 25. Ataskaitinio laikotarpio pajamos (išskyrus Šilumos tiekimo ir karšto vandens tiekimo pajamas) paskirstomos tiesiogiai paslaugoms, sudarančioms verslo vienetus, remiantis atsiskaitymų su klientais buhalterinės apskaitos registruose įrašais, vartotojams išrašytų sąskaitų informacija, šilumos energijos ir karšto vandens gamybos ir realizavimo ataskaitų duomenimis.
- 26. Šilumos tiekimo ir karšto vandens tiekimo pajamos skirstomos paslaugoms šiais etapais:
 - 26.1. buhalterinėje apskaitoje pajamos priskiriamos pajamų už šilumą ir pajamų už karšto vandens tiekimą grupėms (sąskaitoms);
 - 26.2. reguliavimo apskaitoje šilumos tiekimo ir karšto vandens tiekimo pajamos paskirstomos paslaugoms realizuotą šilumos kiekį dauginant iš patiekto atitinkamos paslaugos kainos dedamosios (įskaitant papildomas dedamasias).
- 27. Išnuomoto reguliuojamoje veikloje naudojamo ilgalaikio turto pajamos paskirstomos paslaugoms vadovaujantis Aprašo nuostatomis: 50 proc. priskiriama Bendrovės teikiamoms reguliuojamos paslaugoms, kurioms priskirtas šis turtas ir 50 proc. nuomos pajamų dalis tenka nereguliuojamos veiklos verslo vienetui.
- 28. Kitų reguliuojamų ir nereguliuojamų veiklų pajamos paskirstomos remiantis atsiskaitymų su klientais sistemos įrašais bei buhalterinės apskaitos informacija.

VII. ILGALAIKIO MATERIALIOJO IR NEMATERIALIOJO TURTO PASKIRSTYMAS

- 29. Paslaugoms skirstoma ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto, faktiškai naudojamo Bendrovės veikloje, įsigyto už Bendrovės lėšas, sukurto pagal investicinius projektus, suderintus su reguliuojančiąja institucija, vertės dalis, nesusijusi su perkainojimo veikla (pagal 22 punktą):
 - 29.1. likutinė vertė laikotarpio pabaigoje;
 - 29.2. metinės nusidėvėjimo sąnaudos.
- 30. Kiekvienas ilgalaikio turto vienetas tiesiogiai priskiriamas paslaugai naudojantis buhalterinės apskaitos registrais pagal materialiai atsakingus asmenis, priskirtus konkrečioms paslaugoms ir pagal tai, kurių paslaugų teikimui tas turtas yra naudojamas ataskaitinio laikotarpio metu.

31. Ilgalaikis turtas, naudojamas bendram veiklos palaikymui (užtikrinimui) paskirstomas paslaugoms proporcingai atitinkamai paslaugai priskirtai pastoviųjų tiesioginių ir netiesioginių sąnaudų sumos daliai.

VIII. SĄNAUDŲ PASKIRSTYMAS

32. Bendrovės veikloje patiriamos sąnaudos nustatomos vadovaujantis buhalterinės apskaitos registruose užfiksuotais įrašais, kuriais remiantis sudaryta ataskaitinio laikotarpio finansinė atskaitomybė. Perkelti duomenis iš buhalterinės apskaitos registru į RAS visos patiriamos sąnaudos suskirstytos į sąnaudų grupes. Buhalterinės apskaitos sąnaudų sąskaitų plano sąsąjį su Aprašo sąnaudų pogrupiais detalizavimas pateikiamas 2 priede.
33. Sugrupuotos sąnaudos paskirstomos šia tvarka:
- 33.1. Identifikuojamos ir toliau paslaugoms neskirstomos nepaskirstomos sąnaudos, nurodytos Aprašo 41 punkte.
- 33.2. Sąnaudos iš DK sąskaitų sugrupuojamos pagal sąnaudų kategorijas. Buhalterinės apskaitos sąnaudų sąskaitų plano sąsąjį su sąnaudų kategorijomis (ir atitinkamai – paslaugomis, paskirstymo centrais arba bendru veiklos palaikymu) detalizavimas pateikiamas 3 priede.
- 33.3. Atliekami sąnaudų koregavimai, t.y. sąnaudų grupavimo ir priskyrimo detalizavimas.
- 33.4. Tiesioginėms sąnaudoms priskiriamos sąnaudos, patirtos teikiant vieną paslaugą arba kurių atsiradimą (susiformavimą) ir apimtį lėmė konkreti paslauga (produktas) ir jos apimtis ataskaitiniu laikotarpiu. Šios sąnaudos priskiriamos tiesiogiai konkrečiai paslaugai.
- 33.5. Netiesioginėms sąnaudoms priskiriamos sąnaudos, patirtos teikiant kelias paslaugas arba patirtos veikloje, susijusioje su paslaugų teikimu netiesiogiai. Šios sąnaudos paskirstomos paslaugoms naudojant paskirstymo kriterijus. Paskirstymo kriterijų sąrašas pateikiamas 5 priede.
- 33.6. Bendrosioms sąnaudoms priskiriamos sąnaudos, patirto bendram veiklos palaikymui ir susijusios su visomis paslaugomis. Bendrosios sąnaudos paskirstomos paslaugoms proporcingai pagal tiesiogiai ir netiesiogiai toms paslaugoms priskirtų pastoviųjų sąnaudų sumą.

IX. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

34. Bendrovėje RAS aprašas atnaujinamas ne rečiau kaip vieną kartą per metus.
35. Vadovaujantis Aprašo nuostatomis, Bendrovės tinklapyje skelbiamas RAS aprašas, išskyrus konfidencialią informaciją.

X. PRIEDAI

Nr.	Pavadinimas
1.	Sąskaitų planas
2.	Sąnaudų grupavimas
3.	Sąskaitų priskyrimas
4.	Paslaugų sąrašas
5.	Paskirstymo centrų ir nešiklių sąrašas
6.	Nusidėvėjimo laikotarpiai